2022 год
ЮБІЛЕЙ ПЕРШАГА ВЫДАННЯ

Звесткі з архіва
Нацыянальнай кніжнай палаты Беларусі

Кніга, як і чалавек, мае дату нараджэння – год, калі яна ўпершыню была апублікавана. І, канешне, у кніг бываюць юбілеі, а яны, як вядома, з’яўляюцца своеасаблівымі каталізатарамі ўспамінаў і служаць нагодай для таго, каб звярнуць увагу на выдатныя старонкі гісторыі літаратуры і кнігадрукавання і ўвогуле ацаніць «базу даных» культурнай спадчыны, асэнсаваць яе ўнікальнасць.

У гэтай рубрыцы прадстаўлена інфармацыя аб мастацкіх творах класікаў беларускай літаратуры, першыя выданні якіх захоўваюцца ў архіве Нацыянальнай кніжнай палаты Беларусі і для якіх 2022 год з’яўляецца юбілейным.

90 гадоў

Куляшоў, А. Па песьню, па сонца… : (Першая кніга поэзіі) / Аркадзь Куляшоў. – Менск [Мінск] : ДВБ, ЛіМ, 1932. – 86 с.

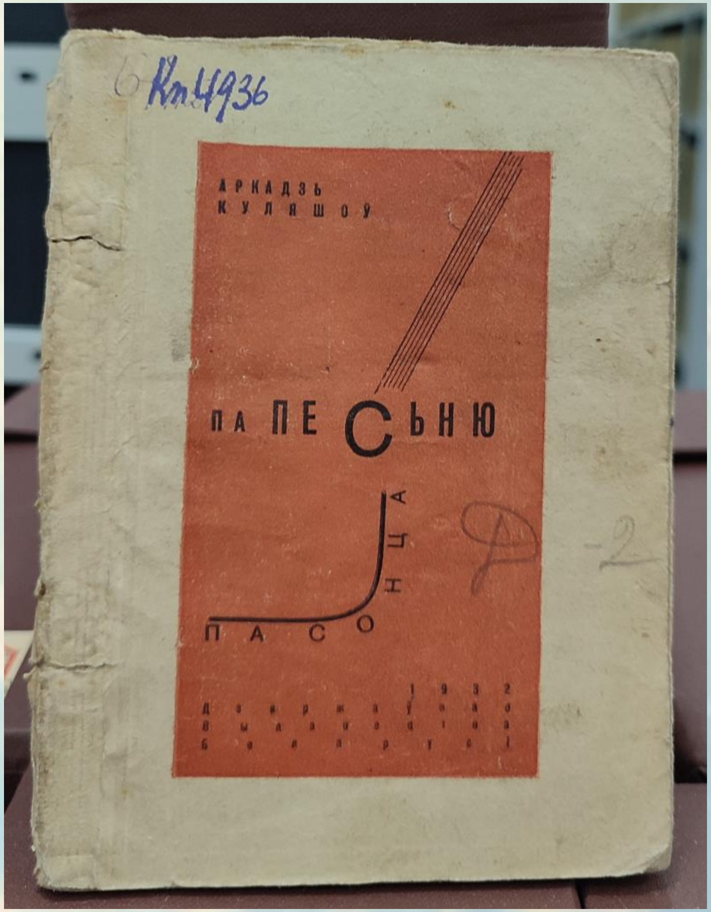

Куляшоў, А. Медзі дождж : Эпос / Аркадзь Куляшоў. – Менск [Мінск] : ДВБ, ЛіМ, 1932. – 68 с.

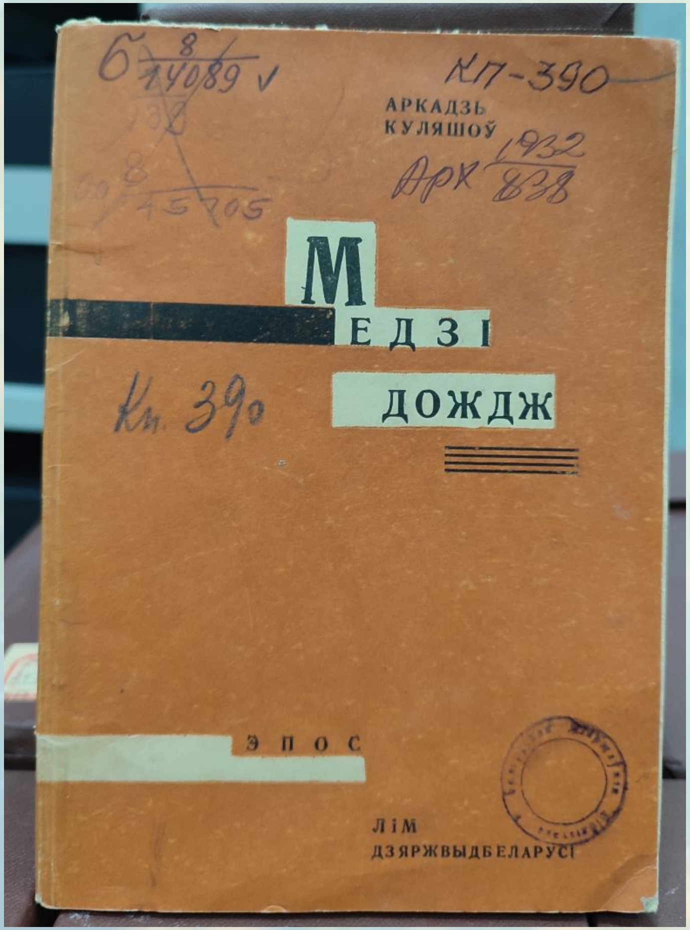

90 гадоў

Важным этапам у жыцці Аркадзя Куляшова (1914–1978) з’яўляецца вучоба на літаратурным факультэце Мінскага педінстытута (1931–1933). У гэты перыяд будучы народны паэт Беларусі шмат пісаў аб тагачасных зменах у краіне. Вынікам напружанай працы стаўся выхад у 1932 годзе двух паэтычных зборнікаў – «Па песню, па сонца!..», тыражом у 3000 экзэмпляраў, і «Медзі дождж», тыраж якога – 2000 экзэмпляраў. Гэта другі і трэці зборнікі паэта.

90 гадоў

Першы зборнік вершаў Аркадзя Куляшова – «Росквіт зямлі» – выйшаў у 1930 годзе (аўтару было толькі 16 гадоў). Рэдактарам той кнігі быў Міхась Чарот. Ён вельмі моцна «пачысціў» зборнік, а малады аўтар вельмі ўзрушыўся ад такога самавольства.
На наступным сваім зборніку «Па песню, па сонца!..» Аркадзь Куляшоў напісаў – «Першая кніга паэзіі». Хоць па факце яна была другой.

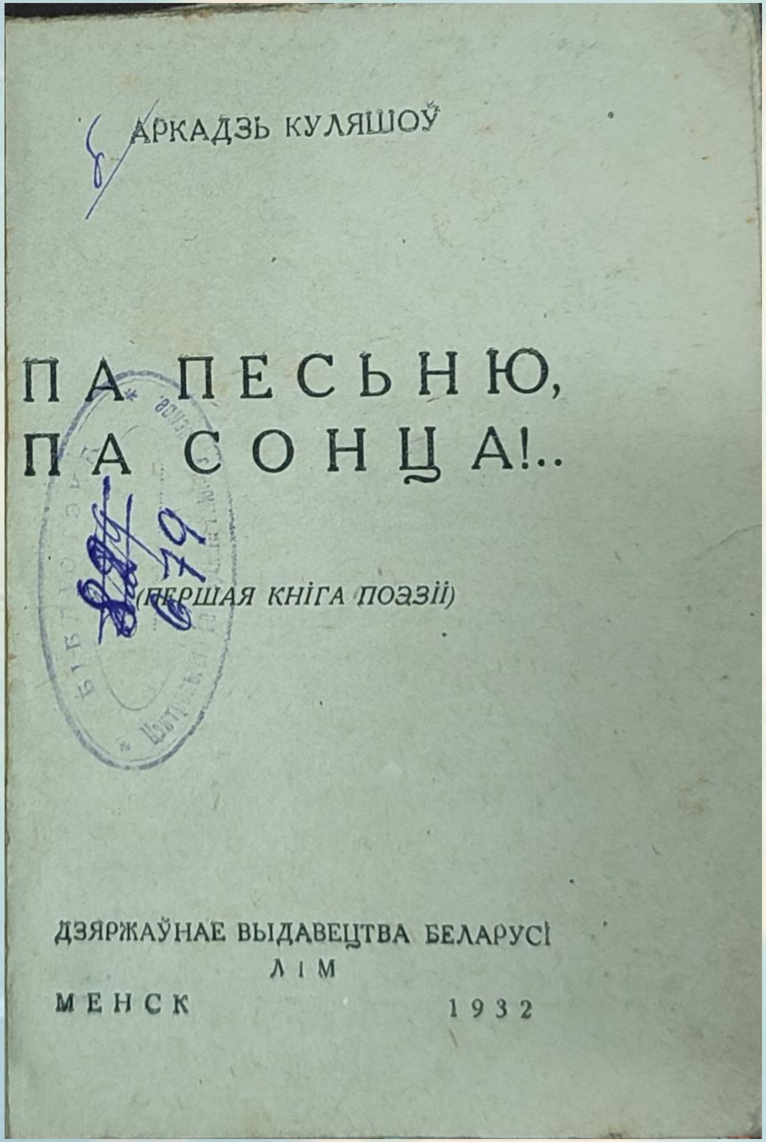

90 гадоў

У зборнік «Па песню, па сонца!..» увайшлі 23 паэтычныя творы, размеркаваныя па чатырох раздзелах: «Маім аднагодкам», «А вясне», «Мае прыгоды», «Лёс». Нягледзячы на тэматычны падзел, усе творы так ці інакш адлюстроўваюць імклівы тагачасны рытм жыцця, захопленасць юнацкімі рамантычнымі пачуццямі і шчырую веру ў сонечнае заўтра.

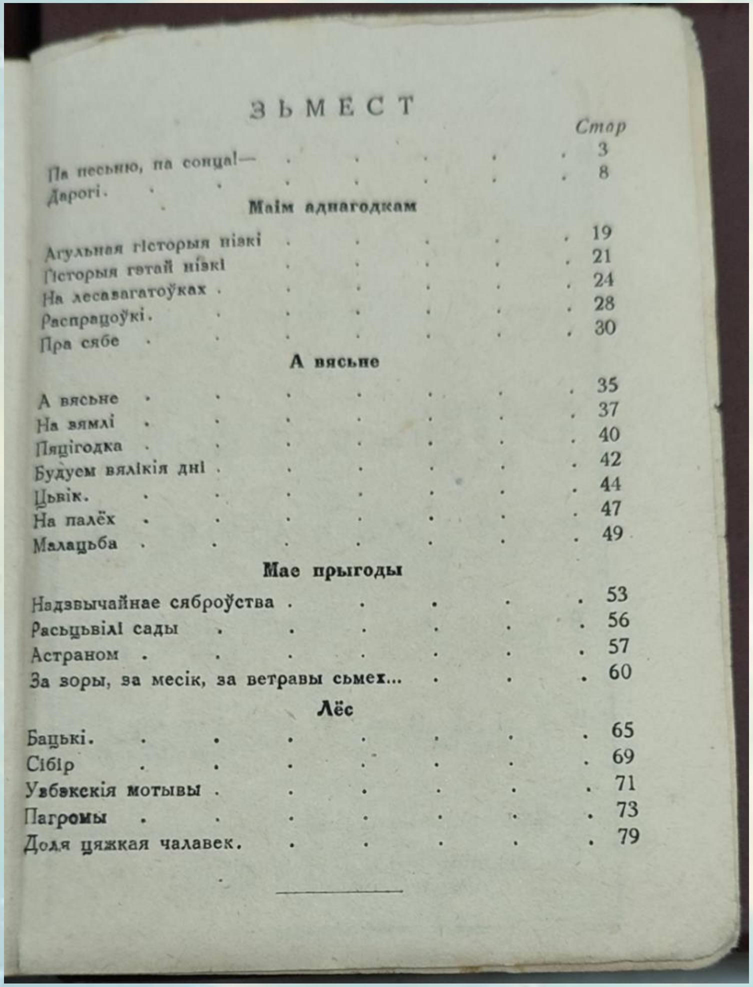
ЗЬМЕСТ

Стар
Па песьню, па сонца!— 3
Дарогі 8

Маім аднагодкам

Агульная гісторыя ніzкі 19
Гісторыя гэтай ніzкі 21
На лесавагатоўках 24
Распрацоўкі 28
Пра сябе 30

А вясьне

А вясьне 35
На вямлі 37
Пяцігодка 40
Будуем вялікія дні 42
Цьвік 44
На палёх 47
Малацьба 49

Мае прыгоды

Надзвычайнае сяброўства 53
Расьцьвілі сады 56
Астраном 57
За зоры, за месік, за ветравы сьмех... . . . 60

Лёс

Бацькі 65
Сібір 69
Узбэкскія мотывы 71
Пагромы 73
Доля цяжкая чалавек 79

90 гадоў

Зборнік «Медзі дождж» складаюць два раздзелы. Першы раздзел «Сонечнае заўтра» ўключае вершы, а ў другім раздзеле «Крыўда» змешчаны першая і другая часткі аднайменнай паэмы.

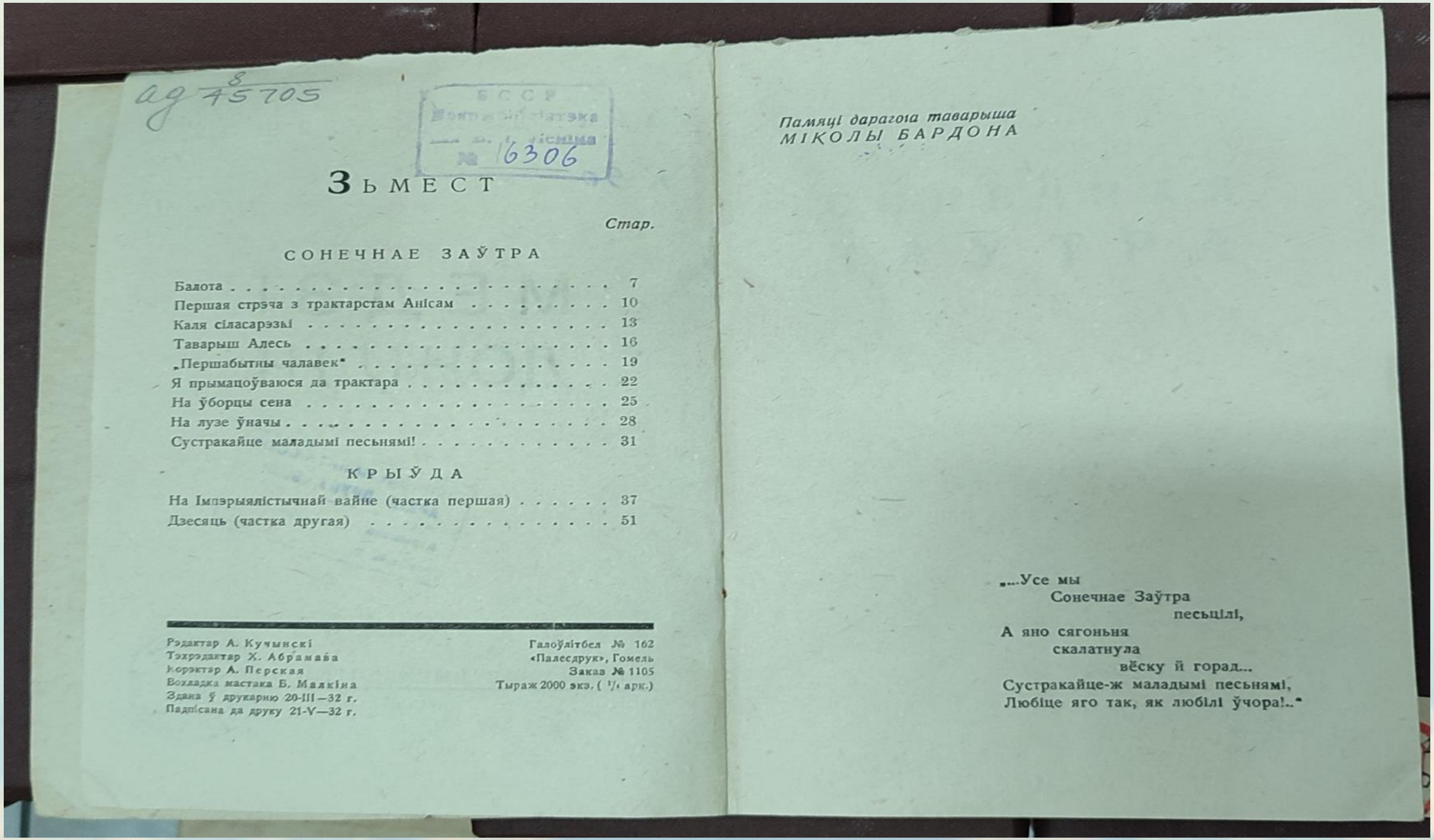

ag 8/45705
БССР ... № 6306

ЗЬМЕСТ

Стар.

СОНЕЧНАЕ ЗАЎТРА

Балота 7
Першая стрэча з трактарстам Анісам 10
Каля сіласарэзкі 13
Таварыш Алесь 16
„Першабытны чалавек" 19
Я прымацоўваюся да трактара 22
На ўборцы сена 25
На лузе ўначы 28
Сустракайце маладымі песьнямі! 31

КРЫЎДА

На Імпэрыялістычнай вайне (частка першая) 37
Дзесяць (частка другая) 51

Рэдактар А. Кучынскі
Тэхрэдактар Х. Абрамава
Корэктар А. Перская
Вокладка мастака Б. Малкіна
Здана ў друкарню 20-III—32 г.
Падпісана да друку 21-V—32 г.

Галоўлітбел № 162
«Палесдрук», Гомель
Заказ № 1105
Тыраж 2000 экз. (1/4 арк.)

Памяці дарагога таварыша
МІКОЛЫ БАРДОНА

„...Усе мы
Сонечнае Заўтра
песьцілі,
А яно сягоньня
скалатнула
вёску й горад...
Сустракайце-ж маладымі песьнямі,
Любіце яго так, як любілі ўчора!.."

90 гадоў

«У зборніках «Медзі дождж» і «Па песню, па сонца!..» (абодва выдадзены ў 1932 годзе) поўнасцю праявілася авангардна-рэвалюцыйная плынь. Вершы ў большасці сваёй страчваюць музычнасць і напеўнасць, рытм становіцца больш жорсткім, у пэўнай ступені напорыстым. Несумненна, тут адбілася і амаль прымусовае засвойванне традыцыі Маякоўскага, на дзяржаўным узроўні прызнанага найвялікшым савецкім паэтам. Але запозненая арыентацыя на аснове футурызму мела таксама свае станоўчыя вынікі, выпрацоўвала пругкасць паэтычнага радка».

Яраслаў Клімуць

90 гадоў

Прачытаць творы Аркадзя Куляшова, у тым ліку і са зборнікаў «Медзі дождж» і «Па песню, па сонца!..», можна на сайце віртуальнага музея паэта «Сэрца, дзе ўсёй зямлі трывога» (https://library-mogilev.wixsite.com/kuleshov/poem-cycles), створанага аддзелам маркетынгу Магілёўскай абласной бібліятэкі.